

VILNIAUS UNIVERSITETO INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS VALDYMO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus universiteto intelektinės nuosavybės valdymo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja teises ir pareigas, susijusias su Vilniaus universiteto (toliau – Universitetas) darbuotojų, studijuojančiųjų bei asmenų, dalyvaujančių kitoje Universiteto vykdomoje veikloje, sukurtais intelektinės veiklos rezultatais, taip pat nustato šių rezultatų valdymo, naudojimo ir komercinimo tvarką ir jos įgyvendinimą.

2. Nuostatai parengti vadovaujantis Vilniaus universiteto statutu ir intelektinės nuosavybės teisių apsaugai taikomais Lietuvos Respublikos įstatymais ir įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

3. Nuostatai taikomi Universiteto darbuotojams ir studijuojantiems bei asmenims, dalyvaujantiems kitoje Universiteto vykdomoje veikloje, susijusioje su intelektinės nuosavybės kūrimu. Nuostatai neregamentuoja Universiteto vardo ir prekės ženklo suteikimo ir naudojimo tvarkos.

4. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme, Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatyme, Lietuvos Respublikos patentų įstatyme, Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatyme ir kituose intelektinę nuosavybę reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos įstatymuose ir juos įgyvendinančiuose poįstatyminiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS VALDYMO PRIORITETAI

5. Intelektinės nuosavybės valdymas Universitete organizuojamas, o šie Nuostatai įgyvendinami atsižvelgiant į šiuos prioritetus:

5.1. Universiteto švietėjišką misiją, pirmenybę švietimo veiklai;

5.2. kuo platesnės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) rezultatų sklaidos mokslo, mokymo bei Universiteto žinomumo didinimo tikslais siekį;

5.3. inovacijų, kūrybiškumo ir žinių kūrimo, galinčio prisidėti prie socialinės ir ekonominės gerovės bei pažangos, skatinimą ir plėtrą;

5.4. efektyvų ir socialiai atsakingą intelektinės veiklos rezultatų valdymą ir naudojimą, siekiant optimalaus suinteresuotųjų bei visuomenės socialinės ir ekonominės naudos balanso, užtikrinant intelektinės nuosavybės kūrėjų, Universiteto ir trečiųjų šalių bei galutinių vartotojų interesų ir visuomenės poreikių dermę.

III SKYRIUS AUTORIŲ TEISĖS IR GRETUTINĖS TEISĖS

6. Kai autorių ir gretutinių teisių subjektas yra Universiteto darbuotojas, turtinių autorių teisių ir gretutinių teisių perdavimas ir naudojimas jomis Universitete vykdomas šia tvarka:

6.1. turtinės teisės į studijų proceso autorių teisių objektus (specialiai paskaitoms, seminarams, pratyboms, laboratoriniams darbams parengtą medžiagą, metodines priemones, išskyrus kompiuterių programas ir duomenų bazines, sukurtas Universiteto darbuotojų, vykdančių tarnybines pareigas ar darbo funkcijas, numatytas darbo sutartyse, pareigybių aprašymuose, padalinių nuostatuose ar kituose Universiteto vidaus teisės aktuose, 5 metams pereina Universitetui, jeigu kitaip nenustatyta sutartyje.

6.2. turtinės teisės į kompiuterių programas bei duomenų bazes, sukurtas Universiteto darbuotojų, vykdant tarnybines pareigas ar darbo funkcijas, numatytas darbo sutartyse, pareigybių aprašymuose, padalinių nuostatuose ar kituose Universiteto vidaus teisės aktuose, visam laikui pereina Universitetui, jeigu kitaip nenustatyta sutartyje.

6.3. turtinės teisės į vadovėlius, literatūros, mokslo (monografijas, mokslo straipsnius, konferencijų tezes, pranešimus, knygų skyrius, mokslo duomenis ar mokslo duomenų rinkinius ir panašius kūrinius) bei meno kūrinius priklauso juos sukūrusiems Universiteto darbuotojams, jeigu kitaip nenumatyta autorinėje ar kitoje sutartyje arba jei šių kūrinių sukūrimas konkrečiu atveju nebuvo užsakytas ir finansuojamas Universiteto lėšomis.

7. Kai autorių ir gretutinių teisių subjektas yra studijuojantysis, turtinių autorių teisių ir gretutinių teisių perdavimas ir naudojimas jomis Universitete vykdomas šia tvarka:

7.1. turtinės autorių ir gretutinių teisės į autorių teisių ir gretutinių teisių objektus (ataskaitas, laboratorinius, kursinius, mokslo tiriamuosius, baigiamuosius darbus, referatus, mokslinius straipsnius, konferencijų tezes, mokslo duomenis ar mokslo duomenų rinkinius, disertacijas, disertacijų santraukas ir pan.), sukurtus vykdant studijuojančiojo pareigas studijų procese Universitete reglamentuojančius teisės aktus, pasinaudojus Universiteto finansine parama, įranga, medžiagomis, patalpomis ar kitu Universiteto turtu, priklauso studijuojančiam ir Universitetui, jeigu kitaip nenustatyta sutartyje. Šių darbų publikavimas ar panaudojimas kitais būdais komerciniais tikslais nustatomas atskiru studijuojančiojo ir Universiteto susitarimu.

7.2. turtinės teisės į studijuojančiųjų sukurtas kompiuterių programas bei duomenų bazes visam laikui pereina Universitetui, jei jie sukurti pasinaudojus Universiteto sukaupta patirtimi, finansine parama, įranga, medžiagomis, patalpomis ar kitu Universiteto turtu, jeigu kitaip nenustatyta sutartyje.

8. Kai Universiteto darbuotojų ir studijuojančiųjų sukurtų kūrinių, nurodytų 6.3 ir 7.1 punktuose, leidyba finansuojama Universiteto lėšomis, turtinės teisės į šiuos kūrinius sutartimi 5 metams perduodamos Universitetui, jeigu sutartyje nėra susitarta kitaip. Tokiu atveju, kai Universiteto darbuotojų ir studijuojančiųjų sukurtų kūrinių, nurodytų 6.3 ir 7.1 punktuose, leidyba finansuojama Universiteto lėšomis ir tokių kūrinių turtinės teisės dalijamos tarp autoriaus ir Universiteto, autorius prisideda prie leidybos kaštų proporcingai gaunamai turtinių teisių daliai, kitas turtinių teisių valdymo nuostatas aptariant sutartyje.

9. Jei už kūrinio, parengto Universiteto darbuotojų, studijuojančiųjų ir bendraautorių iš kitų institucijų, leidybą moka Universitetas ar Universitetas ir kitos institucijos, Universiteto įsipareigojimai ir disponavimas kūrinio intelektualinės nuosavybės teisėmis nustatomi sutartimi.

10. Turtinės teisės į autorių teisių ir gretutinių teisių objektus, kurie yra Universiteto darbuotojų kūrybinės veiklos rezultatas, nesusijusios su tarnybinių pareigų ar darbo funkcijų, numatytų darbo sutartyse, pareigybių aprašymuose, padalinių nuostatuose ar kituose Universiteto vidaus teisės aktuose, vykdymu, arba studijuojančių kūrybinės veiklos rezultatas, nesusijęs su studijuojančiojo pareigų vykdymu studijų procese ar Universiteto simbolikos, finansinės paramos, įrangos, medžiagų, patalpų ar kito Universiteto turto naudojimu, priklauso jų kūrėjams.

11. Turtinės Universiteto darbuotojų ir (arba) studijuojančių teisės į autorių teisių ir gretutinių teisių objektus gali būti perleistos arba suteiktos Universitetui, sudarant autorinę teisių perdavimo ar licencinę sutartį. Autorinių sutarčių rengimo, sudarymo, registravimo ir saugojimo reikalavimus nustato Universiteto vidaus teisės aktai. Autorių turtinės teisės Universitetui gali būti perduodamos ir kita įstatymų nustatyta tvarka. Autorių turtinių teisių perdavimas Universitetui gali būti visiškas arba dalinis, atlygintinas arba neatlygintinas.

12. Leidžiant ar kitokiu būdu viešai skelbiant Universiteto darbuotojų ar Universitete studijuojančiųjų sukurtus kūrinius, nepriklausomai nuo to, kam priklauso turtinės teisės į juos, turi būti daromas priedas „Vilniaus universitetas“ arba kitokiu būdu parodomas autoriaus ryšys su Vilniaus universitetu. Ši nuostata netaikoma asmeninės kūrybos, nesusijusios su mokslo ar studijų veikla Universitete, atvejais.

13. Visos Universiteto darbuotojų ir studijuojančių sukurtos publikacijos ir mokslinių tyrimų duomenys ar jų rinkiniai yra saugomi viešosios bei ribotos (vidinės) prieigos Universiteto valdomose internetinėse duomenų bazėse bei, remiantis Universiteto nustatyta tvarka, Lietuvos mokslo ir studijų elektroninių dokumentų informacinės sistemos talpyklose. Kitose Lietuvos ar užsienio leidyklose išleistos darbuotojų ir (arba) studijuojančiųjų publikacijos talpinamos institucinėje talpykloje ir prieinamos atvirąja prieiga Universiteto ir autoriaus sudarytoje licencinėje sutartyje nustatytais sąlygomis, jeigu sutartyje tarp autoriaus ir leidyklos nenumatyta kitaip. Išleistų ar kitaip viešai prieinamais padarytų autorių teisių ir gretutinių teisių objektų registravimą vykdo Universiteto biblioteka.

14. Autorių teisių ir gretutinių teisių objektų, kaip nematerialaus turto, apskaitą vykdo Universiteto Finansų departamentas.

15. Autorių teisių ir gretutinių teisių objektų, į kuriuos teisės priklauso Universitetui, originalai (jeigu Universitetas turi originalą) autorių teisių ir gretutinių teisių priklausymo Universitetui laikotarpi yra saugomi tuose Universiteto kamieniniuose padaliniuose, kuriuose jie buvo sukurti. Pasibaigus Universiteto teisių į autorių teisių objektus galiojimui, kūriniai, pageidaujant autoriams, yra perduodami (grąžinami).

16. Pasibaigus 5 metų terminui nuo autorių turtinių teisių perdavimo Universitetui dienos pagal Nuostatų 6.1 punktą, turtinės teisės vėl priklauso autoriui, jei sutartyje nebuvo numatyta kitaip. Universitetas, atsižvelgdamas į intelektinės nuosavybės naudojimą, turi teisę pasiūlyti autoriui pratęsti turtinių teisių suteikimo Universitetui terminą.

17. Universitetas palaiko ir skatina atvirąją prieigą prie mokslo tyrimų duomenų, mokslo informacijos ir mokslo kūrinių, kiek tai neprieštaruja Lietuvos Respublikos įstatymams ir Universiteto vidaus teisės aktams.

IV SKYRIUS PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROJI DALIS

18. Turtinės teisės į pramoninės nuosavybės objektus, tarp jų ir į „know-how“ („žinau kaip“), saugomą kaip komercinę paslaptį ar kitokia apsaugos forma, ir su tuo susijusią materialiąją nuosavybę, sukurtus Universiteto darbuotojų ir studijuojančiųjų bei asmenų, dalyvaujančių kitoje Universiteto vykdomoje, su intelektinės nuosavybės kūrimu susijusioje veikloje, priklauso Universitetui, jei jie yra sukurti:

18.1. vykdant tarnybines pareigas ar darbo funkcijas, apibrėžtas darbo sutartyse, pareigybių aprašymuose, padalinių nuostatuose, kituose Universiteto vidaus teisės aktuose ir / ar vykdant darbdavio teisėtus pavedimus;

18.2. dalyvaujant studijų procese, apibrėžtą studijų programose ir kituose Universiteto teisės aktuose, reglamentuojančiuose studijų programų vykdymą;

18.3. naudojantis Universiteto sukauptą patirtimi, duomenų bazėmis, finansine parama, įranga, medžiagomis, patalpomis ar kitu Universiteto turtu, jei nėra nustatyta kitaip.

19. Atskira sutartimi su darbuotoju bei studijuojančiuoju gali būti susitariama dėl laikotarpio, po kurio Universitetui priklausančios turtinės teisės į pramoninės nuosavybės objektą perduodamos išradėjui.

20. Universiteto darbuotojams ir studijuojantiems priklauso turtinės teisės į jų sukurtus pramoninės nuosavybės objektus, teisės į komercines paslaptis ir su tuo susijusią materialiąją nuosavybę, jeigu jie nėra sukurti 18 punkte nurodytomis aplinkybėmis.

21. Bendruose Universiteto su verslo ir/ar kitais subjektais (partneriais, užsakovais ar kt.) vykdomuose projektuose teisių į sukurtus pramoninės nuosavybės objektus priklausomybė ir

disponavimo intelektine nuosavybe sąlygos iš anksto nustatomos sutartimi. Priklausomai nuo finansinio bei intelektualinio indėlio, galimi šie disponavimo intelektine nuosavybe variantai:

21.1. jeigu pramoninė nuosavybė kuriama naudojant ankstesnę Universitetui priklausančią intelektinę nuosavybę, materialinę bazę ir kt., o verslo ir / ar kito subjekto (partnerio, užsakovo ar kt.) intelektinis ir (ar) finansinis indėlis yra neesminis, teisės į sukurtą pramoninės nuosavybės objektą priklauso Universitetui;

21.2. jeigu pramoninė nuosavybė kuriama vykdant taikomojo pobūdžio MTEP užsakomuosius darbus, turinės teisės į sukurtą pramoninės nuosavybės objektą priklauso verslo ar kitam subjektui (partneriui, užsakovui ar kt.), o Universitetui paliekamos, tik gavus išankstinį verslo ar kito subjekto (partnerio, užsakovo ar kt.) sutikimą;

21.3. jeigu pramoninė nuosavybė kuriama prisidedant visiems partneriams, turinės teisės į sukurtą pramoninės nuosavybės objektą bendrai priklauso Universitetui ir verslo ar kitam subjektui (partneriui, užsakovui ar kt.). Teisės į atskirus pramoninės nuosavybės objektus, sukurtus bendra Universiteto ir verslo ar kito subjekto (partnerio, užsakovo ar kt.) veikla, tačiau dėl jų turimos savarankiškos reikšmės galinčius būti panaudotais atskirai, priklauso atitinkamai Universitetui ir verslo ar kitam subjektui (partneriui, užsakovui ar kt.).

ANTRASIS SKIRSNIS PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS VERTINIMAS, APSKAITA, APSAUGA IR KOMERCINIMAS

22. Universiteto darbuotojas, studijuojantysis ar kitas asmuo, dalyvaujantis kitoje Universiteto vykdomoje, su intelektinės nuosavybės kūrimu susijusioje veikloje, sukūręs pramoninės nuosavybės objektą, į kurį turinės teisės priklauso Universitetui, turi nedelsdamas apie tai raštu pranešti Universiteto Centrinės administracijos padaliniui, atsakingam už Universiteto pramoninės nuosavybės valdymą ir komercinimą (toliau – CA padalinys) užpildydamas elektroninę išradimo atskleidimo formą ir pasirašytą popierinę kopiją pristatydamas CA padaliniui. Informacija apie kitą pramoninės nuosavybės objektą (prekių ženklą, dizainą, topografiją ar kt.) CA padaliniui pateikiama laisva rašytine forma.

23. Intelektinės nuosavybės apsaugos procesą organizuoja CA padalinys.

24. Atskleisto išradimo ar kito pramoninės nuosavybės objekto vertinimą atlieka Universiteto intelektinės nuosavybės valdymo ir investavimo komitetas (toliau – Komitetas). Komitetas teikia rekomendacinio pobūdžio sprendimus dėl galimo atskleisto išradimo ar kito pramoninės nuosavybės objekto apsaugos ir (ar) komercinimo potencialo ir komercinimo formų (pvz. patentavimas, žinių ar technologijų licencijavimas verslo subjektui (-ams), Universiteto atžalinės ar pradedančiosios įmonės steigimo ar atskleisto išradimo turinių teisių perdavimas išradėjui (-ams) ir pan.).

25. Patentinės apsaugos Universitetas siekia tik komerciškai perspektyviems išradimams.

26. Universitetas pramoninės nuosavybės objekto komercinimą gali vykdyti atlygintinai perduodamas ar licencijuodamas Universitetui priklausančią intelektinę nuosavybę, steigdamas Universiteto pradedančiąją įmonę ar investuodamas į Universiteto atžalinę įmonę.

V SKYRIUS PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

27. Pajamos, gautos iš pramoninės nuosavybės objekto komercinimo, atskaičius šiuo tikslu patirtas sąnaudas yra dalijamos tarp Universiteto ir išradėjo, kuris yra Universiteto darbuotojas ar kitas asmuo, nurodytas šių Nuostatų 3 punkte.

28. Universitetas, gavęs pajamas iš pramoninės nuosavybės objekto komercinimo, pirmiausia atlieka atskaitymus į Inovacijų fondą, grąžinant faktiškai Universiteto fondo patirtas išlaidas už

pramoninės nuosavybės objekto apsaugą. Likusi pajamų dalis yra paskirstoma tarp išradėjo ir Universiteto.

29. Universitetas pramoninės nuosavybės objekto komercinimo atveju išradėjui moka dalį pajamų, kurias Universitetas gauna kaip pramoninės nuosavybės objekto turtinių teisių turėtojas. Pajamos skirstomos tarp Universiteto ir pramoninės nuosavybės objekto išradėjo (-ių) pagal Universiteto ir išradėjo (-ių) pasirašytą sutartį. Sutartis sudaroma ne vėliau kaip per pusę metų nuo pramoninės nuosavybės objekto registracijos liudijimo išdavimo arba per metus nuo pramoninės nuosavybės objekto naudojimo pradžios. Jeigu atitinkamai išradimas ar dizainas buvo pradėtas naudoti iki patento ar dizaino registracijos liudijimo išdavimo, kitų pramoninės nuosavybės objektų ar „know-how“ („žinau kaip“) atveju – per pusę metų nuo licencijavimo ar pardavimo sutarties pasirašymo. Šalys yra laisvos tartinės dėl atlyginimo dydžio, mokėjimo ir apskaičiavimo tvarkos, laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų.

VI SKYRIUS INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ PRIEŽIŪRA IR GYNIMAS

30. Jei turtinės teisės į intelektualinę nuosavybės objektus priklauso Universitetui, jis yra atsakingas už šių teisių priežiūrą. Universitetas intelektualinės nuosavybės teisių disponavimo laikotarpiu yra atsakingas už jam priklausančių intelektualinės nuosavybės teisių apsaugą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

31. Jei Universitetas yra atsakęs turtinių teisių į intelektualinę nuosavybės objektus ir perleidęs jas autoriui, už teisių priežiūrą ir gynimą yra atsakingas autorius. Už autorių neturtinių teisių priežiūrą ir gynimą yra atsakingas autorius.

32. Universitetas ir verslo ar kitas subjektas (partneris, užsakovas ir kt.) dėl turtinių teisių į intelektualinę veiklos objektus, sukurtus bendruose projektuose, priežiūros ir gynimo susitaria sudarydami atitinkamas sutartis.

VII SKYRIUS INTERESŲ KONFLIKTŲ VENĖGIMAS, VALDYMAS IR SPRENDIMAS

33. Universiteto darbuotojai ir studijuojantieji privalo venkti interesų konfliktų tiek intelektualinės nuosavybės kūrimo metu, tiek ir pramoninės nuosavybės komercinimo metu.

34. Universiteto darbuotojai ir studijuojantieji privalo užtikrinti, kad santykiuose su trečiaisiais asmenimis nebus pažeistos Universiteto, kaip intelektualinės nuosavybės teisių turėtojo, teisės ar teisėti interesai.

35. Pranešimo apie galimą interesų konfliktą tvarka, tokių konfliktų prevencinės priemonės ir sprendimo būdai nustatomi Universiteto vidaus teisės aktuose.

36. Universiteto darbuotojai ir studijuojantieji privalo užtikrinti, kad intelektualinės nuosavybės kūrimo ir pramoninės nuosavybės komercinimo metu nebus pažeistos trečiųjų asmenų teisės ar teisėti interesai. Išaiškėjus tokiam pažeidimui, Universiteto darbuotojai ir studijuojantieji prisiima asmeninę atsakomybę už padarytą žalą ir nuostolius.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Nuostatus įgyvendinantys Universiteto teisės aktai tvirtinami Rektoriaus arba jo įgalioto asmens įsakymu.
